

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719204920
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:6719204920.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou, v spore žalobcu BENCONT COLLECTION a. s., Vajnorská 100/A, Bratislava-Nové Mesto, IČO: 47 967 692, zastúpeného JUDr. Oskarom Chnápkom, advokátom, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovaným 1. N. Y., rod. Š., nar. X.X.XXXX, bytom W. XXXX/XX, R., zastúpenému Advokátskou kanceláriou JAKUBIS & Partners s.r.o., Zámocká 36, Bratislava, IČO: 50 990 365, 2. I.É. Y., rod. C., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXXX/XX, R., o zaplatenie 12 672,78 eur s prísl. takto

rozhodol:

Konanie z a s t a v u j e sčasti o zaplatenie 6 572,78 eur a zmluvného úroku vo výške 13,90% ročne zo sumy 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalovanej v 1. rade vo vzťahu k žalobcovi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

Žalovanej v 2. rade vo vzťahu k žalobcovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca podal na Okresný súd Zvolen dňa 11.10.2019 žalobu, ktorou žiadal, aby boli žalované v 1. a 2. rade zaviazané uhradiť mu spoločne a nerozdielne 12 672,78 eur, zmluvný úrok vo výške 13,90% ročne zo sumy 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

Na námietku žalovaných o miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen vznesenej pri prvom úkone, ktorý im patril (vyjadrenie k žalobe), bola vec postúpená na ďalšie konanie Okresnému súdu Humenné a to 2.3.2020.

2. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že dňa 20.12.2018 uzatvorila Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX spolu s jej príslušenstvom.

Právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaná v 1. rade ako dlžník a žalovaná v 2. rade ako spoludlžník uzatvorili 8.4.2014 zmluvu o úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 8 550 eur. Poskytnuté finančné prostriedky sa zaviazali vrátiť v dohodnutej lehote a uhradiť aj úroky. Vzhľadom na to, že svoje zmluvné povinnosti si žalované neplnili, právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej

výzve listom z 27.10.2016 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Čl. 6 obchodných podmienok. Napriek tomu žalované do dňa podania žaloby úver nesplátili.

V zmysle obchodných podmienok, ak sa úver stane predčasne splatným, žalobca je naďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve, pričom táto bola dojednaná vo výške 13,90% ročne. Žalobca poukázal na to, že Obchodný zákonník, ani Zákon č. 129/2010 Z. z. platný v čase uzatvorenia zmluvy, neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru.

Spolu s pohľadávkou si žalobca uplatnil aj nárok na príslušné zákonné úroky z omeškania a to vo výške 5,05% ročne. Tiež si uplatnil nárok na príslušenstvo pohľadávky spočívajúce v poplatkoch v zmysle Sadzobníka. Na základe toho žalobca podanú žalobu uplatnil voči žalovaným zaplatenie dlžnej istiny vo výške 8 322,05 eur spočívajúcej v nesplatenej časti poskytnutého úveru, dlžných zmluvných úrokov a zákonných úrokov z omeškania do dňa predchádzajúceho 20.12.2018 vo výške 4 350,73 eur, zmluvného úroku vo výške 13,90% ročne zo sumy nesplatenej istiny poskytnutého úveru vo výške 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia a zákonného úroku z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy nesplatenej istiny poskytnutého úveru vo výške 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia.

3. Žalované v 1. a 2. rade sa k žalobe vyjadrili tak, že žalovanej v 1. rade bol poskytnutý úver od Poštovej banky, a. s. vo výške 8 550 eur, ktorý sa zaviazala spláčať splátkami po 147,24 eur po dobu 120 mesiacov. Má za to, že uhradila 2 717,35 eur a odmieta spláčať zvyšné úroky, ktoré si účtuje vymáhačská spoločnosť. Má za to, že sú to úžernícke metódy. Úver jej bol poskytnutý v čase, keď bola v pracovnom pomere so spoločnosťou LTRAX s.r.o. Humenné a mala dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. Neskôr jej však bola daná výpoveď z pracovného pomeru a preto nemohla pokračovať v splátkach a banka zosplatnila celý dlh. Následne bola jej pohľadávka postúpená súčasnému žalobcovi, ktorému sa snažila spláčať splátky hoci v nižšej sume, avšak jej dlh stále narastal. V súčasnej dobe má príjem iba z podnikateľskej činnosti, pričom vlastní firmu s malým obratom. Nie je možné, aby ten dlh splátila jednorázovo a preto žiadala, aby súd ak ju zaviaže uhradiť nejaký dlh žalobcovi, jej priznal možnosť spláčať tento dlh v splátkach po 50 eur mesačne. Žalovaná v 2. rade, svokra žalovanej v 1. rade je dôchodkyňa s dôchodkom okolo 350 eur mesačne, po operácii bedrového kĺbu odkázaná na užívanie drahých liekov.

Žalované v 1. a 2. rade preto žiadali, aby ich súd zaviazal uhradiť žalobcovi 5 832,65 eur vrátane zmluvného úroku z omeškania vo výške 5,05% a to v splátkach po 50 eur mesačne.

4. Na základe vyjadrenia žalovaných žalobca oznámil, že čiastočne akceptuje ich výhrady a z toho dôvodu berie podanú žalobu späť v časti istiny vo výške 6 572,78 eur a v časti zmluvného úroku.

Po čiastočnom späťvzati žalobca žiadal, aby žalované boli zaviazané uhradiť mu spoločne a nerozdielne 6 100 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6 100 eur od 20.12.2018 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Zároveň doložil do konania aj uznanie dlhu zo strany žalovanej v 1. rade a navrhol schváliť zmier, ak by žalované so žalobou v takomto rozsahu súhlasili.

5. V priebehu sporu žalovaná v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu vzniesla námietku premlčania celého uplatneného nároku a žiadala, aby súd žalobu zamietol. Poukázala na ustanovenie § 565 OZ s tým, že ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach a pre nesplatenie niektorej zo splátok sa stane zročným celý dlh, začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplatenej splátky.

K uznaniu dlhu, ktoré žalobca predložil žalovaná v 1. rade uviedla, že ide o absolútne neplatný právny úkon, lebo je v rozpore s ustanovením § 54 OZ, § 6 ods. 3 písm. b) Zák. č. 634/1992 o ochrane spotrebiteľa a poukázala tiež na rozsudok KS v Trenčíne sp. zn. 5Co/296/2013. Nedošlo teda k predĺženiu premlčacej lehoty na 10 rokov a nárok žalobcu je tak premlčaný.

Tiež namietala postúpenie pohľadávky pôvodného žalobcu Poštovej banky súčasnému žalobcovi, lebo neboli splnené podmienky ustanovenia zákona o bankách o možnosti postúpiť pohľadávku žalobcovi, pretože v konaní nebolo preukázané, že by výzva na zaplatenie dlhu pred zosplatením bola žalovaným doručená.

K plynutiu premlčacej doby uviedla, že sa dostala do omeškania so splátkou splatnou dňa 25.2.2015 a teda 26.2.2015 začala plynúť premlčacia lehota, ktorá uplynula 26.2.2018. Keďže žaloba bola podaná až po tejto lehote, nárok žalobcu je premlčaný.

Tiež namietala skutočnosť, že išlo o refinancovanie starej úverovej zmluvy vo VÚB z roku 2013. Takéto konanie považuje za v rozpore s dobrými mravmi, ako aj v rozpore s poctivým obchodným stykom, lebo v zmluve je len dopísaný text, že žiada o splatenie nasledovných záväzkov a to VÚB úver z roku 2013 a odhadovaný zostatok úveru. Súd už predtým judikovali, že toto je nekalou obchodnou praktikou, lebo nie je zrejmé o aký úver konkrétne sa jednalo, aká bola jeho výška, aké boli podmienky splácania tohto úveru, nasledujúci úver by mal sledovať ten prvý, to znamená, že je to dojednanie v neprospech spotrebiteľa, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda celá zmluva by mala byť neplatná.

6. Žalobca sa k tomu vyjadril tak, že žalovaná v 1. rade uznala dlh čo do dôvodu aj čo do výšky a teda došlo k predĺženiu premlčacej lehoty na 10 rokov a nejde tak o uplatnenie premlčaného dlhu. Predložil dôkazy o tom, že žalované boli pred zosplatením vyzvané na úhradu dlhu.

7. Žalobca ako prostriedok procesného útoku predložil súdu listinné dôkazy a to zmluvu o úvere uzatvorenú medzi Poštovou bankou a žalovanými v 1. a 2. rade, výzvy pred zosplatením, zosplatenie, zmluvu o postúpení pohľadávok, aktuálny stav úveru, podacie hárky o doručení výzvy pred zosplatením a listu zo zosplatení, obchodné podmienky Poštovej banky v čase poskytnutia úveru, cenník jej poplatkov, oznámenie o postúpení pohľadávky adresované žalovaným 1. a 2. rade a uznanie dlhu žalovanou v 1. rade.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s týmito listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav.

9. Dňa 8.4.2014 bola uzatvorená Zmluva o úvere Lepšia splátka medzi veriteľom Poštovou bankou, a. s. Bratislava a dlžníčkou N. Y. a spoludlžníčkou I. Y.. Žalované žiadali o splatenie záväzkov voči spoločnosti VÚB úver z roku 2013, kde výška mesačnej splátky bola 88 eur a odhadovaný zostatok úveru 5 200 eur. Zo strany Poštovej banky im bol poskytnutý úver vo výške 8 550 eur, ktorý sa zaviazali splácať splátkami po 147,24 eur mesačne mali uhradiť 120 splátok. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 13,90% a RPMN 15,42%. Úver mal byť splatený dňa 25.4.2024 a celkové náklady mali byť vo výške 7 483,79 eur. Splátky mali byť splatné vždy k 25. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci.

10. Listom z 30.9.2016 Poštová banka, a. s. písomne vyzvala žalované na splatenie dlžnej časti úveru. V tomto liste uviedla, že ku dňu 30.9.2016 je pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 1 074,15 eur. Vyzvala preto žalované, aby dlh uhradili v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Zároveň im oznámila, že banka je oprávnená využiť ustanovenie § 565 OZ a vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak nedôjde k úhrade vyššie uvedenej dlžnej sumy. Zároveň žalobca predložil podacie hárky z ktorých bolo preukázané, že táto výzva bola obidvom žalovaným zaslaná poštou dňa 3.10.2016, neboli však predložené doručky o tom, že tieto výzvy žalovaným boli aj reálne doručené, resp. že sa odosielateľovi vrátili ako nedoručené.

11. Listom z 27.10.2016 Poštová banka, a. s. žalovaným oznámila, že pohľadávka voči nim sa stáva predčasne splatnou k 27.10.2016, lebo podstatným spôsobom porušili ustanovenia zmluvy o úvere. Zároveň ich vyzvala, aby celú dlžnú sumu vo výške 9 389,71 eur uhradili do 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Súdu boli predložené aj doručky o tom, že oznámenie o zosplatení si žalovaná v 2. rade prevzala dňa 31.10.2016 a žalovaná v 1. rade si ho neprevzala, pričom zásielka sa vrátila odosielateľovi ako nevyzdvihnutá v odbernej lehote dňa 23.11.2016.

12. Zmluvou z 20.12.2018 uzatvorenou medzi Poštovou bankou, a. s. a žalobcom bola postúpená pohľadávka Poštovej banky voči žalovaným súčasnému žalobcovi. Pôvodný veriteľ túto skutočnosť žalovaným oznámil listom z 2.1.2019.

13. Aktuálnym stavom úveru, ktorý obsahuje prehľad splátok a výšku dlhu žalobca preukázal, že žalované do dňa zosplatenia úveru uhradili 2 259,38 eur a po zosplatení sumu 100 eur v dvoch splátkach po 50 eur a to 17.8.2018 a 3.10.2018.

14. Všeobecnými obchodnými podmienkami Poštovej banky žalobca preukazoval, že v zmysle Čl. 6 bod 6.9 bola banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, lebo dlžníčky boli v omeškaní s plnením čo i len jednej splátky.

15. Žalobca tiež predložil súdu listinu „Uznanie dlhu“ adresovanú Poštovej banke, a. s., ktorým N. Y. uznáva svoj dlh voči Poštovej banke vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX vo výške 9 515,01 eur, ktorý sa stal splatným dňa 27.10.2016. Dlžníčka vyhlásila, že uznáva dlh v plnom rozsahu čo do dôvodu a čo do výšky a zároveň sa zaväzuje ho v celom rozsahu splatiť. Ďalej vyhlásila v tomto liste, že je si vedomá, že okrem uznaného dlhu vo výške 9 515,01 eur je povinná banke uhradiť aj zmluvné úroky z istiny vo výške 13,90% odo dňa po dni uznania dlhu do zaplatenia a úroky z omeškania z istiny vo výške 5,25% odo dňa po dni uznania dlhu do zaplatenia. Ďalej je v tejto listine dátum 28.12.2016 a podpis nad menom N. Y.. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyhlásila, že túto listinu podpísala.

16. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba nie je dôvodná mimo tej časti, v ktorej žalobca zobral žalobu späť.

17. Podaním doručeným súdu dňa 9.10.2020 žalobca zobral podanú žalobu späť čiastočne a to v časti istiny vo výške 6 572,78 eur a v časti zmluvného úroku.

18. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie o tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti.

Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatíu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Keďže žalobca zobral podanú žalobu čiastočne späť a to o zaplatenie istiny vo výške 6 572,78 eur a zmluvného úroku vo výške 13,90% ročne zo sumy 8 322,05 eur od 20.12.2018 do zaplatenia, súd v tejto časti konanie zastavil. K čiastočnému späťvzatíu žaloby došlo pred začiatkom prvého pojednávania vo veci, ale žalovaná v 1. rade sa vyjadrila tak, že s týmto čiastočným späťvzatím žaloby súhlasí. Žalovaná v 2. rade sa k tomu nevyjadrila. Aj napriek chýbajúcemu vyjadreniu žalovanej v 2. rade súd konanie v tejto časti zastavil, lebo aj na prípadný nesúhlas tejto žalovanej by sa neprihliadalo.

19. Zmluvou o postúpení pohľadávok mal súd za preukázané, že pohľadávka z úverovej zmluvy, ktorá je predmetom tohto sporu, bola postúpená Poštovou bankou súčasnému žalobcovi.

20. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného (ďalej len Obchodný zákonník alebo ObZ) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 ObZ zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 503 ods. 2 ObZ ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „Zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 17 ods. 1 Zákona účinného v čase postúpenia pohľadávky práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 524 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

24. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

25. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné.

26. Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku ustanovená v prospech spotrebiteľa.

27. Do 01.04.2015 v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere je daná dôvodnosť aplikácie a použitia ustanovení Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami Obchodného zákonníka výhodnosťou ustanovení Občianskeho zákonníka v prospech spotrebiteľa, a teda ani do uvedeného dňa nie je v prípade spotrebiteľských úverových zmlúv vylúčená aplikácia Občianskeho zákonníka. Tento príkaz zákonodarcu súd nemôže nerešpektovať a ani ho vo svojej rozhodovacej činnosti opomínať. Práve pojem na prospech spotrebiteľa je pre súd určujúci pre aplikáciu konkrétnych ustanovení v právnom poriadku, pričom ustanovenia Občianskeho zákonníka sú nepochybne výhodnejšie pre spotrebiteľa ako ustanovenia Obchodného zákonníka.

28. Okrem toho novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 odsek 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.05.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka. Súd poukazuje, že aplikácia § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nie je teda vylúčená ani na právne vzťahy, ktoré boli založené pred účinnosť vyššie uvedenej novely Občianskeho zákonníka.

29. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Právny predchodca žalobcu je právnická osoba, bankou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaní sú spotrebiteľia, keďže sú fyzickými osobami, ktorým bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

30. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, na základe ktorej bol poskytnutý žalovaným úver vo výške 8 550 eur, ktorí sa zaviazal splatiť úver v 120 mesačných splátkach vo výške á 147,24 eur.

31. Vzhľadom na námietky žalovaných sa súd musel v prvom rade zaoberať otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, a to či došlo k účinnému a platnému zosplateniu pohľadávky a následne či došlo k účinnému postúpeniu bankovej pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu.

32. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v citovanom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zase stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

33. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. V danom prípade prichádza do úvahy možnosť dohody medzi pôvodným veriteľom a žalovanými v zmluve o úvere. Z predloženej zmluvy o úvere, takáto dohoda nevyplýva, a právo veriteľa žiadať zaplatenie celého dlhu pre omeškanie s úhradou splátky je upravené len v obchodných podmienkach. Súd poukazuje, že nemal za preukázané, aby žalovaní boli riadne s týmito obchodnými podmienkami oboznámení, že tieto im boli doručené a ich obsah bol žalovanými prijatý nakoľko tieto obchodné podmienky nie sú žalovanými podpísané. Ak zákon hovorí, že právo veriteľa žiadať zaplatenie celého dlhu má byť zmluvnými stranami dohodnuté, predpokladá sa konsenzus oboch strán, ktorý v danom prípade nebol preukázaný. Len odkaz v zmluve na záväznosť obchodných podmienok ako neoddeliteľnej súčasti zmluvy o úvere nemôže podľa názoru súdu postačovať, keďže je zrejmé, že predložená zmluva o úvere je štandardnou formulárovou zmluvou bez možnosti spotrebiteľa prívodiť zmenu v jej obsahu.

34. Súd má teda za preukázané, že pôvodnému veriteľovi nevzniklo právo žiadať od žalovaných zaplatenie celej pohľadávky pre omeškanie s úhradou niektorej splátky, a teda nemohla nastať ani predčasná splatnosť úveru. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že termín konečnej splatnosti úveru 25.4.2024, z čoho súd usudzuje, že nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, nakoľko neboli splnené podmienky v zmysle ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože pohľadávka zo spotrebiteľského úveru nebola po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, ale ani sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

35. Pre úplnosť súd uvádza, že v prípade keby by bolo zosplatnenie úveru účinné, žalobca by taktiež nemal aktívnu vecnú legitimáciu z dôvodu, že neboli preukázané splnenie podmienok postúpenia bankovej pohľadávky podľa ust. 92 ods. 8 Zákona o bankách.

36. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. (Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/92/2018 zo dňa 20.11.2019).

37. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka písomne vyzvala klienta na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Pre splnenie podmienky písomnej výzvy bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka.

38. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že postupca Poštová banka a. s. nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca nepredložil súdu žiadnu písomnú výzvu pred postúpením pohľadávky na nového veriteľa, a teda žalovaným nebol poskytnutý žiaden dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu.

Podľa názoru súdu touto výzvou nemôže byť písomnosť zo dňa 27.10.2016 predložená žalobcom označená ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“. Súd je toho názoru, že uvedenú písomnosť právneho predchodcu žalobcu nemožno považovať (a to aj napriek tomu, že obsahuje znenie „vyzývame Vás na úhradu dlžnej sumy“) za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a to vzhľadom na obsah tohto právneho úkonu, pretože ním banka - právny predchodca žalobcu nevyzýva žalovaných k úhrade v dôsledku omeškania dlžníka so splnením záväzku, ale uvedeným jednostranným úkonom právny predchodca žalobcu vyhlasuje v prvom rade predčasnú splatnosť úveru. Za takúto výzvu nemôže súd považovať ani list z 3.10.2016, lebo išlo o výzvu na úhradu dlhu pred zosplatnením.

39. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky, a to jednak, že sa postupuje pohľadávka po termíne konečnej splatnosti úveru resp. pred týmto termínom v prípade riadneho zosplatnenia pohľadávky, a jednak podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžadujúce doručenie výzvy dlžníkovi pred postúpením pohľadávky, postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

40. Ak by súd aj pripustil možnosť, že právny predchodca súčasného žalobcu Poštová banka mohla zosplatniť celú pohľadávku z prejednávanej úverovej zmluvy, nebolo by možné žalobe vyhovieť pre premlčanie uplatnenej pohľadávky.

Žalovaná v 1. rade vzniesla námietku premlčania, žalovaná v 2. rade sa k tomu nevyjadrila, ani námietku premlčania sama nevzniesla.

41. Podľa ustanovenia §54a Občianskeho zákonníka, účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie §151j ods. 2 <<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>>> tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa ustanovenia §875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa ustanovenia §100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ustanovenia §101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ustanovenia §103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

42. Podľa dôvodovej správy k ustanoveniu §54a Občianskeho zákonníka - zákona č. 343/2018 Z.z., účinného od 5. 12. 2018, zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Inštitúty premlčania a preklúzie sú v zásade inštitútmi „jednoduchého práva“, je však namieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarca robil „sektorové výnimky“ pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu, a pre určité typy právnych vzťahov nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby (rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými) alebo aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určitej dobe (preklúzia podľa § 504 Občianskeho zákonníka).

Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ je presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.

Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov sa navrhujú aj prechodné ustanovenia, v zmysle ktorých sa nová právna úprava nebude aplikovať vo vedených konaniach o vymoženie práva zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. v súdnom, exekučnom alebo

rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konania podaného pred dňom účinnosti tohto zákona.

43. Ustanovenie §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh pre omeškanie s jednotlivou splátkou pri omeškaní jej úhrady o viac ako tri mesiace. V takom prípade podľa §103 Občianskeho zákonníka plynie trojročná premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Účelom ustanovenia §103 Občianskeho zákonníka je brániť tomu, aby veriteľ mohol otáľať s využitím práva podľa §565 pri omeškaní dlžníka, resp. motivovať veriteľa k čo najskoršiemu vymáhaniu svojej pohľadávky. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa §565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva (čo neznamena, že ide o okamih, kedy ho prvýkrát mohol využiť). V spotrebiteľských vzťahoch navyše §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa §565 až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti musí byť toto ustanovenie lex specialis k §565 druhej vete Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri pôžičke splácanej mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Teda v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa §565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. To však nemá vplyv na plynutie premlčania. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Keďže §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, „pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh“ v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Preto od jej zročnosti (a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatnením) plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia.

44. V prerokúvanej veci zo zmluvy vyplýva, že splátky sú splatné k 25. dňu kalendárneho mesiaca. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že právny predchodca žalobcu celý dlh zosplatnil ku dňu 27.10.2016. Z ustanovenia §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nesporene vyplýva možnosť vykonať právo zosplatnenia až po 3mesačnom omeškaní so splatením príslušnej splátky, a preto v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou najneskôr dňa 25.7.2016, keďže od jej splatnosti do 27.10.2016, kedy právny predchodca žalobcu vyhlásil pohľadávku z úveru za predčasne splatnú, uplynuli viac ako 3 mesiace. Pôvodný veriteľ toto právo využil, a to v súlade s ustanovením §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď predtým žalovaného na túto možnosť upozornil. V zmysle už citovaného §103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba celého zosplatneného dlhu nie od okamihu doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. Ak teda v prerokúvanej veci išlo o splátku splatnú 25.7.2016, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplatneného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 25.7.2019. Nárok na úroky a úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný. Žalobca v danom spore podal žalobu až dňa 11.10.2019, teda v tom čase bol už jeho nárok nepochybne premlčaný.

Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/68/2018 : „, V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety druhej, v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti splatné splátky premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, avšak tej, ktorá bolo dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Premlčanie celého zvyšku dlhu preto nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom tak, ako to uviedol súd prvej inštancie ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva, čo je v prejednávanej veci rozhodujúce.“

Súd poukazuje na obdobný právny názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Okresného súdu Partizánske sp. zn. 6Csp/263/2017 zo dňa 28.02.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/256/2018 zo dňa 20.02.2019, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/288/2016 zo dňa 15.05.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/248/2018 zo dňa 31.01.2019, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/45/2017 zo dňa 28.01.2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/59/2019 zo dňa 26.03.2019.

45. Na preukázanie skutočnosti, že nárok nie je premlčaný, predložil žalobca listinu - uznanie dlhu, ktorou preukazoval, že žalovaná voči svojmu pôvodnému veriteľovi - Poštovej banke uznala dlh v celom rozsahu, to znamená čo do dôvodu aj čo do výšky a teda premlčacia lehota na jeho uplatnenie je 10-ročná.

46. Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia §558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Súd k Uznaní dlhu a dohode o zaplatení dlhu uvádza, že táto upravuje právne vzťahy, ktoré vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o formulárovú dohodu pripravenú právnym predchodcom žalobcu, kde návrh vopred pripravil veriteľ pre dlžníka. Vzhľadom k predformulovanému obsahu uznania možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Iniciatíva k uzatvoreniu takejto dohody nikdy nevychádza od spotrebiteľa. Dohoda je podpísaná žalovanou v 1. rade len na podnet Poštovej banky. Súd nezistil žiadnu snahu dlžníka riešiť jeho naturálny záväzok uznaním záväzku. Súd má za to, že poslaním listiny - uznanie dlhu žalovanej v 1. rade na podpis sledoval veriteľ jedinú, a to predĺženie premlčacej lehoty.

Takýto postup je rozhodne v rozpore s európskou líniou ochrany spotrebiteľa definovanou v čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 Charty základných práv EÚ. Uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní uznania neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a žalobcom boli využité omyl v snahe dosiahnuť uznanie nielen záväzku spotrebiteľa, ale aj záväzku vo výške v akej neexistoval. Z pohľadu súkromnoprávnej ochrany spotrebiteľa podpisom formulárovej dohody si spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie a uzatvorenie tejto dohody privodilo spotrebiteľovi značnú ujmu, čo je v rozpore s ust. §54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V rovine verejnoprávnej ochrany spotrebiteľa upravenej ustanoveniami zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je potrebné okolnosti, za ktorých predchodca žalobcu uzatváral so spotrebiteľmi formulárové dohody o uznaní dlhu považovať za nekalú obchodnú prax.

Nekalosť obchodnej praxe je potrebné posúdiť s ohľadom na ust. §8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 3, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praxe, ibaže je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

Nemožno poskytnúť súdnu ochranu právu, ktoré je uplatňované po použití nekalej obchodnej praxe a je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dohodou sa dodatočne upravujú práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je nutné považovať dohodu za súčasť zmluvy

o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľskú zmluvu. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy definovaný v čl. 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, teda nevyhnutne musí dopadať aj na uznanie dlhu. Rovnako aj právny režim celej citovanej Smernice.

V listine označenej ako uznanie dlhu bol zo strany veriteľa vyčíslený dlh bez odobrenia súdnou kontrolou a nie je vylúčené, že žalovaná v 1. rade uznala aj taký záväzok, na ktorý by veriteľ nemal nárok. Tak by tomu bolo v prípade, ak by súd ex offio preskúmal náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a dospel by k záveru, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný.

Z uvedeného dôvodu je potom potrebné považovať podľa § 39 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatný právny úkon uzavretý medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou v 1. rade a nazvaný ako uznanie dlhu.

47. Na základe vykonaného dokazovania tak súd žalobu zamietol v tej časti, v ktorej nedošlo k jej späťvzatiu zo strany žalobcu.

48. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, v spojení s § 256 ods. 1 CSP.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

V tej časti, v ktorej žalobca zobral žalobu späť patrí náhrada trov konania žalovaným, lebo nezavinili, že konanie sa muselo zastaviť. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol a teda úspech mali žalované. Preto súd priznal žalovanej v 1. rade právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v celom rozsahu. Náhrada trov konania by prináležala aj žalovanej v 2. rade, ale tej preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto súd rozhodol, že jej náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.